

Hand, finger, tumme

Hitta i dokumentet

[Indikationer](#)
[Kontraindikationer](#)
[Modalitet](#)
[Patientförberedelser och säkerhet](#)
[Läkemedel/kontrastmedel](#)
[Strålskydd](#)
[Undersökningsprocedur](#)
[Utförande](#)

[Dokumentation](#)
[Bildkriterier/rekonstruktioner/bildbearbetning/arkivering](#)
[Patient eftervård](#)
[Standardbilder](#)
[Uppdaterat från föregående version](#)

Indikationer

Fraktur, frakturkontroll, artrit, artros, skelettålder

Kontraindikationer

Modalitet

Detektor.

Patientförberedelser och säkerhet

Kontrollera ID och att rätt organ och rätt sida undersöks

Läkemedel/kontrastmedel

Strålskydd

Allmänt strålskydd, se [vårdriktlinje](#).

Patientgrupp	Undersökning	Effektiv dos (mSv)	Motsvarande tid bakgrundsstrålning
Vuxna	Hand	0,0005	4 timmar
	Tumme/finger	0,0001	1 timma
4-5 år	Hand	0,0003	3 timmar
	Tumme/finger	0,0001	1 timma
0-48 månader	Hand	0,0002	1 timma
	Tumme/finger	0,00004	20 minuter

Undersökningsprocedur

Patienten liggande, sittande eller stående.

Undersökningsproceduren är samma för vuxna och barn.

Höger respektive vänster hand markeras med avsedda märken. Dessa ska synas i bildfältet. Placeras på lateralsidan. Siffermarkering av fingrar.

Utförande

Fraktur, frakturkontroll,
främmande kropp (ev. med indikator)

Frontal, vridning, "solfjädern", ev. Sida
Övertippad sida vid misstänkt metacarpale
V-fraktur

Artrit, artros

Frontal, vridning med handryggen mot
detektorn med lätt sträckta fingrar "fågelbo"
Kba: Vridning med handflatan mot detektorn
och sträckta fingrar

Tumbasartros, Bennetfraktur

Frontal, sida över tumme och metakarpale 1

Fingerluxation, luxation

Frontal, sida på aktuellt finger/fingrar.
Kba: + frontal hand, ev. vridningar

Skelettålder inkl. slutlängdsålder

Frontal på den icke dominerande handen
inklusive handleden

Dokumentation

Utförande röntgensjuksköterska fyller i sitt ID.
Dokumentera allmänt strålskydd.
Dokumentera om avvikelse sker.

Bildkriterier/rekonstruktioner/bildbearbetning/arkivering

Hand

Frontal

Handflatan mot detektorn, fingrarna sträckta och lätt skilda från varandra.
Centrera mellan andra och tredje metakarpalbenets huvud. Handleden ska vara med på bild.

Frontalvridning

Från sidoprojektionen roteras handen till cirka 45° pronation. Fingrarna ska vara
lätt sträckta, skilda från varandra, kan vila mot kudde. Centrera över tredje metakarpalbenets
huvud. Handleden ska vara med på bild.

Sida "solfjäder"

Handens ulnara sida mot detektorn, en aning pronerad. Tumme och pekfinger ihop, övriga
fingrar sträckta och isär, dig. 5 längst dorsalt.
Om möjligt frontalbild av tummen. Övriga fingrar i rak sidoprojektion. Centrera över tredje
metakarpalbenets huvud.

Sida

Från frontallägets pronationsställning supineras handen och underarmen så att handflatan
bildar nästan rät vinkel med detektorn. Handen aningen supinerad.
Tummen i sådan ställning att den inte skymmer de övriga fingrarna.
Centrera över andra metakarpalbenets huvud.

Handen ska vara med på bild.

”Fågelbo”

Öppen hand med dorsalsidan mot detektorn, cirka 45° supination.
Fingrarna ska vara lätt sträckta, skilda från varandra samt vila mot en icke röntgentät kudde.
Axel, armbåge och handled i samma plan.
Centrera över tredje metakarpalbenets huvud.
Handleden ska vara med på bild.
Bilateralt på separata bilder.

Övertippad sida

Handens ulnara del mot detektorn, övertippad så att MC V friprojiceras.

Tumbas, tumme; metakarpale 1, Bennetfraktur

Frontal

Tumryggen och pekfingersidan mot detektorn (handen bakom ryggen).
Centrera i MCP-led 1. Lederna ska vara friprojicerade
Vid frakturfrågeställning centreras mitt på metakarpale 1.

Sida

Lederna ska vara friprojicerade.
Handflatan mot detektorn.
Lyft upp ulnarsidan så att sidan av tummen vilar mot detektorn.
Stöd eventuellt med kudde.
Tummen ska vara lätt böjd för att hålla en rak sidoprojektion.
Centrera på tummens mitt.
Handleden ska vara med på bild

Fingrar (2-5)

Frontal

Minst 2 fingrar med.
Handflatan mot detektorn.
Det aktuella fingret skall vara sträckt för att komma in i interfalangeallederna.
Vid skelettskada ska aktuell falang vara parallell mot detektorn.
Centrera på fingrets mitt. Aktuellt finger märks med blysiffra 2-5, ev. med dorsalsidan mot detektorn.

Sida

Handen placeras så att hela det aktuella fingret blir parallellt med detektorn.
Rak sida.
Stöd eventuellt hand och fingrar med kudde.
Centrera på fingrets mitt.
Aktuellt finger märks med blysiffra 2-5.

Bildbearbetning och arkivering:

Ansvarig röntgensjuksköterska kontrollerar att bilderna är tagna med rätt ID och att sidomarkering är korrekt.
Ansvarar även för att bilderna är rättvända och rätt hängda enligt hängningsmall.

Samtliga tagna bilder sändes till PACS. Efterbearbetning som beskärning av kroppsytta på tagen bild bör undvikas. Om möjligt använd normal bildposition på detektorn.

Patient eftervård

Standardbilder

Hand frontal

Vridning

Sida

Tumme frontal

Tumme sida

Finger frontal

Finger sida

Hand frontal artros

"Fågelbo" artros

"Solfjäders"

Uppdaterat från föregående version

2023-08-22: Årlig uppdatering. Lagt till "Övertippad sida".

2022-06-14: Årlig uppdatering utan ändring.

2019-12-16: Stråldostabell

2019-10-29: Årlig uppdatering utan ändring.

Uppdaterat pga. nya skelettlabb.

Ändrat icke dominant hand till vänster hand.